

להגיע לגדלות

פתיחה

הפעולה תעסוק ביכולת שלנו לממש את היכולות שלנו במלואן ולהגיע לגדלות, לאור אישיותו והדרכותיו של הרב אברהם אלקנה כהנא שפירא, ראש ישיבת מרכז הרב והרב הראשי לישראל, ומי שהיה לרב ומורה דרך עבור עשרות אלפי תלמידים, רבנים, ראשי ישיבות ואישי ציבור בציונות הדתית.

הרב שפירא, שכונה בחיבה "רב אברום" חינך בתמידות את תלמידיו לשאוף לגבוהות ולהאמין ביכולותיהם. בכל שיחה עם תלמידים ונערים צעירים הוא היה חוזר ומדגיש כי כל אחד ואחד יוכל להשקיע ולגדול בתורה. בחייו האישיים הוא היה סמל ליישום הדברים, עד יומו האחרון חתר לגדול עוד ועוד, ומעולם לא הסתפק במה שכבר השיג, כפי שנוכל ללמוד מהסיפור המרגש הבא, אותו סיפר תלמידו הרב יהושע מגנס, ר"מ בישיבת מרכז הרב:

"בכל שנה מאז שחרור הכותל, ר' אברום בחג השבועות היה מתפלל בכותל. כל שנה.

לאורך כל התפילה ר' אברום היה מזרז אותי, שהייתי חזן: "נו... נו..." שנספיק להגיע להנץ. עד ברכת אהבה רבה. בברכת אהבה רבה אין שעון, אין הנץ, אין כלום. עכשיו מתחננים.

והוא היה בוכה...

ר' אברום, בגיל שבעים – שמונים, למד כבר את כל התורה כולה, והוא בוכה ומבקש מהקב"ה שייתן לו שכל ללימוד תורה..."

שלב א' - החש בראשו יעסוק בתורה

אפשרות א: נבחר שני חניכים בתור מתנדבים. נשאל כל אחד מהם בנפרד כמה קפיצות על רגל אחת כל אחד מהם יכול לקפוץ בדקה. לאחר שנקבל את תשובותיהם נבקש מהם לקפוץ במשך דקה שלמה. מניסיון, בסופו של דבר יתברר שהחניכים הצליחו לקפוץ הרבה מעבר למה ששיערו שיוכלו לקפוץ קודם לכן.

נשאל את החניכים מדוע הם לא ידעו לשער כמה הם יקפצו בפועל קודם לכן, לאחר שנשמע את תשובותיהם, נחתור איתם לתובנה שמכיוון שמעולם הם לא ניסו לקפוץ כמה שיותר על רגל אחת, הם לא היו מודעים ליכולות שיש להם עצמם. הנטייה הטבעית להמעיט בכוחותיהם מתבררת כטעות כאשר מחליטים להתאמץ ולנסות.

אפשרות ב: נחלק את החניכים לשתי קבוצות ונבקש מהחניכים להגיע עם היד לנקודה גבוהה ככל הניתן, בתור פרק זמן מסוים. נסביר שהקבוצה שאחד מחבריה יצליח להרים את היד הכי גבוה תזכה בפרס (בקבוק קולה או חבילת חמצוצים וכדומה). ניתן לחניכים להבין שהם יכולים לשאת את אחד מחברי הקבוצה על הגב או לחילופין לחשוב על דרכים יצירתיות אחרות להגיע גבוה כמה שאפשר עם היד כלפי מעלה.

לאחר המשחק נשאל את החניכים האם הם חשבו מלכתחילה שהם יוכלו להגיע כל כך גבוה עם היד שלהם, גם כאן – כנראה שנגלה שהם לא שיערו את מידת ההצלחה שאליה הגיעו, ונגיע איתם למסקנה שמכיוון שמעולם לא התנסו במשחק כזה, הם לא היו מודעים לגבולות שהם יכולים לשבור.

אתר תנועת אריאל – מאגר הפעולות והצ'ופרים

סיכום שלב: לעיתים מצוייות אנו נוטים להמעיט ביכולותינו ולהיות חסרי אמונה בכוחותינו. אך האמת היא שאנחנו מסוגלים להרבה יותר ממה שאנו חושבים, ואם רק ננסה נגלה עד כמה גבוה אנו מסוגלים להגיע ולגדול.

בנו של הרב וממשיך דרכו בראשות ישיבת מרכז הרב, הרב יעקב שפירא, סיפר עליו בראיון לעיתון בשבע:

"כראש ישיבה, השקיע זמן ומאמצים רבים בעידוד בני נוער להגיע ללמוד בישיבה. היה חשוב לו לרתום אנשים שבגלל דימוי עצמי נמוך פחדו להגיע לישיבה, הם לא האמינו בעצמם."

הרב יעקב שפירא אף סיפר על שיחות נוקבות בהן הבהיר אביו שגדילה בתורה בעוצמות של ישיבה היא מעל כל המסלולים התורניים האפשריים ואין לה שום תחליף, וכי כל אחד מסוגל לכך, וסיכם:

"אנשים לא מאמינים ביכולת שלהם ללמוד בישיבה. בשטח רואים לאחר מעשה שזה אחרת לגמרי. האדם מגלה שאחרי חצי שנה בישיבה הוא הרבה יותר ממה שיכול היה לדמיין את עצמו קודם"

סיפור: אחד הסיפורים המפורסמים על ר' אברום הוא שאחד מתלמידי ישיבת מרכז הרב ניגש אליו פעם וטען שכואב לו הראש, והדבר מפריע לו להשקיע את מירב המאמצים בתורה. ר' אברום הרים את ראשו מספר ואמר: "מה זאת אומרת מה לעשות? כתוב, החש בראשו יעסוק בתורה!" והמשיך בלימודו. אותו תלמיד חזר לאחר כמה ימים בבושת פנים לר' אברום, הרי הוא למד ולמד וכאב הראש לא חלף. ר' אברום הרים את עינו מהספר ואמר: "החש בראשו יעסוק בתורה, אבל מישהו אמר שזה עוזר?"

עד שלא ננסה להתמודד עם הקשיים שלנו בחיים, לא נוכל לבחון ולדעת את מלוא היכולת שלנו, ולא נוכל לממש את עצמנו ולהיות אנשים גדולים באמת. השלב הראשון בדרך ללהיות אדם גדול הוא לקום ולהתמודד. לדעת שאתה מסוגל להמשיך ולהתמיד במאמצים – גם כשיש קשיים ותקלות. להכריז: **"החש בראשו יעסוק בתורה, גם אם זה לא עוזר!"**

שלב ב' - קיומה הוא קיומה

נשאל את החניכים מי מהם יכול להגיד האם הוא יצחצח שיניים או יאמר קריאת שמע בעוד חצי שנה מהיום, לאחר התשובות שלהם, שברובן תהינה כאלו שחוזות שאכן הם יעשו זאת, נבחן איתם את ההבדלים בין היכולת שלהם לחזות את התוצאות במשחק ששיחקו קודם, לעומת היכולת שלהם להצהיר בביטחון יחסי איפה הם יהיו בעוד חצי שנה מהיום ביחס לשאלות אלו. ונגיע איתם ליסוד **ההתמדה**. דבר שעושים בקביעות ורגילים אליו – רוכשים ודאות בהמשכיותו, הרבה יותר מאשר דבר מקרי ומזדמן.

כאשר אחד מתלמידי התייעץ איתו על עיסוק בתחום חשוב מסויים הכרוך בביטול תורה, והזכיר את דברי חז"ל על מקרים שלצורך קיום התורה צריכים לעסוק בדברים מסויימים גם על חשבון הלימוד: "ביטולה הוא קיומה", ענה הרב שפירא: נכון, אבל צריך לזכור שקיומה גם הוא קיומה...

נכון, אין ספק שיש המון סיבות טובות שבגללם שווה לסגור את הספר, אך צריך לדעת שבסופו של יום: "קיומה הוא קיומה", היכולת שלנו לראות את עצמנו מול הספר, לא רק היום ומחר, אלא בעוד חצי שנה ושנה, בסוף היא זו שתקבע האם נצליח לממש את מירב היכולות שלנו כל אחד בתפקידו, בדרך ללהיות אנשים גדולים!

אתר תנועת אריאל – מאגר הפעולות והצ'ופרים

סיפר הרב שמואל שפירא שאביו אמר לו בהזדמנות מסוימת: וכי אתה חושב שלא היו לי סיבות להפסיק ללמוד? שלא היו לי פיתויים לעזוב את הלימוד? היו והיו! אבל ויתרתי על הסיבות, התגברתי על הפיתויים, והחלטתי להמשיך ולשקוע בתורה ולהתגדל בה!

שלב ג' - יצירתיות וחזון

[שימו לב: עבור שלב זו, אם היא מועברת בשבת, יש להתכונן מראש: ניקח חבילת נייר טישו ודבק סלוטייפ, נגלגל כמות של טישו לצורת כדור ונסובב סביבו את הדבק כדי לייצר צורת כדור יציבה. ביום חול אפשר ליצור את הכדור יחד איתם בשעת הפעולה (כדאי לבדוק לפני כן שאנחנו מסתדרים ויודעים איך ליצור אותו...), לדוגמה – ליצור כדור קטן בסיסי ולהעביר בין החניכים כשכל אחד עוטף בטישו נוסף ומוסיף שכבה נוספת, בתום הסבב נדביק שוב סלוטייפ סביבו ונייצב את צורתו.]

נציג לחניכים חבילת נייר טישו, ונשאל: מה אתם רואים כאן? האם הם מצליחים לראות בזה משהו מעבר לחבילת טישו סתמית?

לאחר מכן נראה להם את הכדור, ונתבונן איתם: בהסתכלות הפשוטה הטישו הוא רק טישו. סתמי. אבל כשחושבים ביצירתיות, בחיוניות, אפשר לגלות הרבה פוטנציאל שגלום גם בדברים כל כך פשוטים!

נספר: הרב שפירא לימד שבשביל להיות אנשים גדולים לא מספיק רק לשבת על הכיסא וללמוד, צריך גם לדעת לחשוב מחוץ לקופסה ולדעת להנות מהדרך. לפעול בחיוניות. אדם שישב כל היום בעצבות מול הגמרא, או שיקרא אותה כמו שקוראים רשימת קניות, לא יצמח להיות אחד מגדולי הדור הבא. וכך גם בשאר תחומי הלימוד והעשייה בחיים. כדי לגדול צריכים לאמץ נקודת מבט חיובית, שמחה, חיה. גם בעצם הבחירה ללמוד, וגם בשעת העיסוק בלימוד עצמו צריך לדעת לחשוב ביצירתיות ולהיות מקוריים בשביל להיות אנשים גדולים.

נציג לחניכים אתגר: חישבו בראש גדול ויצרתי, ונסו להמציא משחק כדור קבוצתי, אותו תשחקו בכדור הזה, (אם מדובר ביום חול והם היו שותפים ביצירתו, נאמר: בכדור שיצרתם)

[הערה: מדריך שמתקשה ביצירת כדור כזה יכול להמציא לבד משחק דומה בכזה קונספט: לקחת מוצר שנראה פשוט וסתמי, ולהראות כיצד אפשר להפיק ממנו משהו מיוחד ושימושי למשחק. ולהעביר איתו את המתודה בהתאמה)

סיכום

נסכם עם החניכים: למדנו על השאיפה לגדלות, על האמונה ביכולות, ועל החתירה למימושם. נספר על שיחות שמסר הרב לנערים צעירים:

במקרים רבים הגיעו אל ר'ב אברום קבוצות של ילדים ונערים, לדבר איתו ולשמע ממנו דברי חיזוק. ר' אברום היה נוהג להדגיש להם תמיד: כל אחד ואחד מכם יכול לגדול בתורה ולהיות אדם גדול. לכל אחד יש יכולת, שאם יתאמץ – יגלה אותה ויצליח. אף פעם אל תשתכנעו ש"זה לא בשבילכם" או שאין לכם סיכוי.

כולם צריכים להיות תלמידי חכמים, וכולם יכולים להגיע בזה! אתם צעירים, כל החיים עוד לפניכם ואתם יכולים להצליח בענק! מי שמתאמץ מקבל סיעתא דשמיא, ומצליח.

ניקח איתנו את העובדה החשובה הזו, ונשתדל תמיד לחשוב בגדול, לשאוף קדימה, ולא לוותר על אף הצלחה! תורת חיים בעוז!

אתר תנועת אריאל – מאגר הפעולות והצ'ופרים

- מורינו ורבינו מרן הגר"א שפירא נולד בשנת ה'תרע"א או ה'תרע"ד בירושלים העתיקה, למשפחת כהנים מיוחסת עד עזרא הסופר, דור שישי בירושלים ממשפחות תלמידי הגר"א שעלו ארצה.
- בילדותו למד בתלמוד התורה המיתולוגי "עץ חיים", ובהיותו בן 12 חיבר כבר את ספרו הראשון: חיבור למדני בענייני חושן משפט הנקרא "דרכי הקניינים". הוא נודע בשקדנותו ובהתמדתו, ובקיאותו הרבה גרמה לרבים להיעזר בו כשלא היה להם ספר שחיפשו: הם ניגשו אל אברום הצעיר שהיה מצטט בעל פה את מה שביקשו, לכן הוא כונה בירושלים "ארון ספרים מהלך".
- גדלותו בתורה עשתה אותו לחביבם ואהובם של גדולי הדור שהעריכוהו ואהבוהו. ההערכה הרבה לה זכה הביאה את החזון איש והרב יוסף שלמה כהנמן להציע לו את ראשות ישיבת פונוביז', ולרצי"ה קוק להזמינו ללמד בישיבת מרכז הרב. הוא בחר באפשרות השניה...
- במשך שישים וארבע שנים (!!) לימד הרב בישיבת מרכז הרב, מתוכן עשרות שנים הנהיג את הישיבה ועמד בראשה. הוא היה למורם ורבים של אלפי בוגריה – רבנים, מחנכים ואישי ציבור, ולמנהיג הציבור הענק שצמח מכוחה: בעולם הישיבות ההסדר והגבוהות, התיכוניות והקטנות, באולפנות, במדרשות תורניות, בכוללי אברכים ובהתיישבות, כשכל אלו הונהגו בידי תלמידיו ותלמידיו תלמידיו.
- במקביל לכהונתו בישיבה צורף הרב למועצת הרבנות הראשית ולבית הדין הרבני בירושלים. בשנת ה'תשמ"ב הוכתר כרב הראשי לישראל, לצד עמיתו – הראשון לציון הרב מרדכי אליהו. הם התפרסמו בעבודתם המשותפת ובהשקעתם למען הרבנות וכלל ישראל. במשך כהונתו הפך הרב שפירא את הרבנות למשפיעה על כל תחומי החיים במדינה, שיפר וחיזק במיוחד את מערך הכשרות שלה, ופסק פסקי דין רבים ויסודיים בסוגיות משמעותיות בחיים היהודיים.
- הרב שפירא חונך כל חייו לאהבת תורה ועמל רב בה. ביסודות חינוכו ומשנתו עמדו האהבה והמסירות לתורה, השאיפה לגדלות וחובתו של כל אחד לצמוח לגדול בתורה, האחריות לכלל ישראל, אהבת העם והארץ והמאבק הבלתי מתפשר על אחיזתנו בה, מתוך אמונה גדולה בקב"ה ובאתחלתא דגאולה לה זיכה אותנו.
- הרב נפטר ביום טוב ראשון של סוכות ה'תשס"ח, לאחר מעל תשעים שנות לימוד תורה ומעל שישים שנות הרבצת תורה, חינוך, והנהגת דור התחיה. יהיה רצון שנזכה כולנו ללמוד מאורחותיו ולהמשיך בדרכו.